

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2444
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/45
Karar Numarası : 2024/381
Başvuran : H. T. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İstanbul 1 Nolu Barosu
Muhatap Adres : İstiklal Cad. Orhan Adli Apaydın Sok. Beyoğlu/İstanbul

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın siyasi görüşü nedeniyle hakkında disiplin soruşturması açıldığı ve ruhsat sürecinin geciktirildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. İstanbul 1 Nolu Barosu Staj Eğitim Merkezinin (SEM) stajyer avukatları bilgilendirmek amacıyla "SEM 6 ŞUBAT GRUBU (1)" isimli Whatsapp grubu kurduğunu, bu grupta Stajyer Avukat F. A.'nın İstanbul 1 Nolu Barosunun bilgisi ve izni dışında 26-30 Nisan 2023 tarihleri arasında 1 Mayıs gösterilerine dair duyuru yaptığını, bu paylaşımlar nedeniyle F. A'yı uyardığını, bu nedenle emekçi düşmanı olmakla suçlandığını, tartışmanın SEM Başkanı'nın müdahalesi üzerine sonlandığını,

b. 29/5/2023 tarihinde ise Whatsapp grubunda sorulan sorulara bazı stajyer avukatların doğru cevap vermesi üzerine SEM Başkanı'nın bu kişilerin ruhsat işlemlerini hızlandıracağını belirttiğini, daha sonra Whatsapp grubundaki bir stajyer avukatın bir başka stajyer avukata hitaben "1 No'lu Baro diye bir yer yok. İstanbul Barosu demek istedin sanırım?" şeklinde mesaj attığını, SEM Başkanı'nın bu mesaja karşılık ruhsat sürecini hızlandıracağı ve süreci bizzat takip edeceğini belirttiğini, İstanbul 2 No'lu Barosundaki meslektaşlarının farklı dünya görüşleri nedeniyle tahkir ve tezyif edilmesinden rahatsız olduğunu, SEM Başkanı'nın ruhsat sürecini hızlandıracağı yönündeki mesajına karşılık muamelenin ayrımcılık teşkil ettiğine ilişkin cevabi mesaj yazdığını, bunun üzerine Stajyer Avukat F. A.'nın kendisini hedef aldığını, ayrımcı ve hakaret içerir söylemlere maruz kaldığını,

c. Stajyer Avukat F. A.'nın ruhsat süreci hızlandırılırken kendisi hakkında soruşturma başlatıldığını, bir grup stajyer avukatın ruhsat süreçlerinin hızlandırılacak olmasının diğer stajyer avukatlara yönelik ayrımcılık teşkil ettiğini, konu ile ilgili olarak 3/8/2023 tarihinde "İstanbul 1 No'lu Barosu Başkanlığına" hitaben yazdığı dilekçenin kabul edilmediğini, dilekçenin "İstanbul Barosu Başkanlığına" hitaben yazılmasının şart koşulduğunu, siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir.

3. Muhatap İstanbul 1 Nolu Barosu tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

a. Stajyer avukatların eğitimlerini koordine etmek amacıyla SEM tarafından geçici Whastapp grupları kurulduğu, başvuranın da bulunduğu Whastapp grubunda başvuran ile Stajyer Avukat F. A. arasında tartışma yaşandığı, SEM Başkanı'nın talebiyle her iki stajyer avukat hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı,

b. Avukatlık stajının bitim, avukatlığa kabul, ruhsatname düzenlenmesi ve baro levhasına yazılma gibi süreçlerin ve bu süreçlere ilişkin sürelerin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda düzenlendiği, yasal süre ve süreçlerin uzatılması veya kısaltılmasıyla ilgili kişilerin müdahalesinin mümkün olmadığı, avukatlığa kabule ilişkin iş ve işlemlerin Ulusal Hukuk Ağı Projesi (UHAP) üzerinden ilgililerin bilgi ve denetimine açık olduğu, başvuran ve adı geçen diğer stajyer avukatın ruhsat başvurularının Türkiye Barolar Birliği (TBB) nezdinde onay aşamasında olduğu, Baro tarafından tüm stajyer avukatlar için aynı süreçlerin işletildiği ve ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı sunulan yazılı görüşte başvuran özetle;

a. Şikâyete konu yazışmaların yapıldığı Whatsapp grubunun idaresinin Baronun sorumluluğunda olduğunu, Baronun söz konusu yazışmalara karşı önlem almadığını, Baro Yönetim Kurulunun 16/11/2023 tarih ve 95828/... sayılı kararıyla tarafına staj bitim belgesi verilmesine karar verdiğini, aynı tarihte ruhsat başvuru talebi kabul edilen stajyer avukatların belgelerinin 20/11/2023 tarihine kadar TBB'ye gönderildiğini, kendi belgelerinin ise 1/12/2023 tarihine kadar bekletildiğini,

b. 30/11/2023 tarihinde Baronun ruhsat birimine giderek ruhsat başvurusu hakkında bilgi aldığını, kendisine dosyasında sıkıntı olduğunun ve tekrar görüşüleceğinin bildirildiğini, dosyasının hangi nedenle tekrar Yönetim Kurulu gündemine alınacağını öğrenmek için 30/11/2023 tarihinde Baroya dilekçe yazdığını ve dilekçesinden sonra ruhsat evraklarının TBB'ye gönderildiğini ifade etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5.6701 sayılı Kanun'un "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır."

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek."... i) "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

8.24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik

Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre: "(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller, sayma suretiyle (*numerus clausus*) belirlenmiş olup; bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

15. Başvuran, siyasi görüşü nedeniyle ruhsat süreçlerinin Baro tarafından aksatıldığını, hakkında disiplin soruşturması açıldığını, bir grup stajyer avukatın ise ruhsat sürecinin hızlandırıldığını ve bu durumun siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

16. Muhataptan alınan yazılı görüşte ise; ruhsatname düzenleme sürecinin uzatılması yahut kısaltılmasıyla ilgili kişi yahut kişilerin müdahalesinin söz konusu olmasının mümkün olmadığı, avukatlığa kabule ilişkin iş ve

işlemlerin UHAP üzerinden ilgililerin bilgi ve denetimine açık olduğu, başvuran ve adı geçen diğer stajyer avukatın ruhsat başvurularının TBB nezdinde onay aşamasında olduğu, Whatsapp grubunda yaşanan tartışma nedeniyle her iki taraf hakkında disiplin soruşturması açıldığı ifade edilmektedir.

17. Başvuranın muhatabın yazılı görüşüne karşı sunduğu cevabi yazısında; 16/11/2023 tarihinde staj bitim belgesinin 95828/... sayılı kararla Baro yönetim kurulu tarafından onaylandığını ve 16/11/2023 tarihinde ruhsat başvurusu Baro yönetim kurulunda kabul edilen diğer stajyerlerin evrakları UHAP üzerinden Türkiye Barolar Birliğine gönderilmişken kendi dosyasının 01/12/2023 tarihine kadar bekletildiğini iddia etmektedir. Başvuranın iddiasına karşılık Barodan staj bitim belgesi ve ruhsat başvurularına dair bilgi ve belge talep edilmiş olup Baro 21/02/2023 tarihli yazısıyla staj bitim belgesi ve ruhsat süreçlerine ilişkin gerekli bilgileri Kurumumuza iletmiştir. Söz konusu yazıda; staj bitim belgesi ve ruhsat başvurusunun birlikte yapılabileceği gibi ayrı ayrı da yapılabileceği, ruhsat başvurusunda Baro Levhasına yazılma istem dilekçesi başta olmak üzere Baro sitesinde listelenen diğer evrakların talep edildiği, başvuru hakkında Baro Yönetim Kurulu tarafından 30 gün içerisinde red ya da kabul kararı alındığı, başvurunun kabul edilmesi halinde elektronik ortamda TBB'ye gönderildiği ifade edilmiştir.

18. Dosya kapsamına giren belgeler incelendiğinde; Baro Yönetim Kurulunun 16/11/2023 tarihli ve 95828/... sayılı kararıyla başvurana "staj bitim belgesi verilmesine" karar verdiği, başvuranın baro levhasına yazılma istemli dilekçesinin de 16/11/2023 tarihli olduğu, 16/11/2023 tarihinde başvuran hakkında verilen yönetim kurulu kararının baro levhasına yazılma istemi hakkında olmadığı, staj bitim belgesi verilmesine ilişkin olduğu, 1136 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi uyarınca Baro Yönetim Kurulunun levhaya yazılma istemi hakkında başvurma dilekçesinin varış tarihinden itibaren bir ay içinde gerekçeli olarak karar vermekle yükümlü olduğu, nitekim başvuranın levhaya yazılma isteminin Yönetim Kurulu tarafından 30/11/2023 tarihinde onaylandığı, başvuranın ruhsat sürecinin, ruhsat süreci hızlandırıldığı iddia ettiği kişi ile aynı aşamada olduğu, Whatsapp grubunda yaşanan tartışma sonucunda soruşturmanın yalnızca başvurana karşı açılmadığı anlaşılmaktadır.

19. Öte yandan 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık yasağı açısından bir inceleme yapabilmek için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayanılarak ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Bu çerçevede başvuranın iddiasının 6701 sayılı Kanun kapsamında incelenebilmesi için ayrımcılık teşkil ettiğini ileri sürdüğü eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında nedensellik bağının ortaya koyulması gerekmektedir. Bu kapsamda başvuran siyasi görüşü nedeniyle farklı muameleye maruz kaldığını iddia etmektedir.

20. Siyasi görüş nedeniyle ayrımcılık; herhangi bir meşru gerekçe söz konusu olmaksızın, bir kişiye, yalnızca siyasi görüşleri nedeniyle haklar ve özgürlükler bağlamında diğer kişilerden farklı ve eşit olmayan bir muamele yapılmasıdır (TİHEK, B. No: 2021/1017, K. No: 2022/139, 1/3/2022, para. 21).

21. Ayrımcı muamelenin siyasi görüş temelinde yapıldığının kabulü için başvuranın siyasi görüşüyle bağlantılı olarak ayrımcı muameleye maruz kaldığının tespiti şarttır (TİHEK, B. No: 2022/1018, K. No: 2023/227, 2/3/2023, para. 15). Bu bağlamda başvuran siyasi görüş nedeniyle ayrımcılığa uğradığını iddia etse de kendisinin siyasi görüşünü ifade etmediği, farklı muameleye tabi tutulmasına sebep olduğunu ileri sürdüğü siyasi görüşün ne olduğunu tereddüte mahal vermeyecek şekilde açıklamadığı tespit edilmiştir. Ayrıca somut olay kapsamında karşılaştırılabilir durumda olan iki stajyer avukatın da yaşanan aynı olay neticesinde disiplin soruşturması geçirdiği ve ruhsat alma süreçlerinin benzer şekilde işletildiği tespit edildiğinden farklı bir muameleye de rastlanmamıştır.

22. Bu çerçevede ileri sürülen ayrımcılık iddiası ile felsefi ve siyasi görüş temeli arasında nedensellik bağı başvuran tarafından sunulan dilekçelerde ortaya konulamamış, Kurumumuzun yapmış olduğu inceleme ve

araştırmada da tespit edilememiştir. Bu sebeple başvuranın maruz kaldığı muamelenin farklı muamele olmadığı, felsefi ve siyasi görüş temeli ile ilişkilendirilemeyeceğı ve başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi biri kapsamında ele alınamayacağı değerlendirilmiştir.

23. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediğı yönünden inceleneceğı; aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığıının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceğı hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvurunun Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerine dayanmaması, yapılan inceleme ve araştırmada başvuranın ileri sürdüğü iddiaların herhangi bir ayrımcılık temeli ile nedensellik ilişkilinin tespit edilememesi nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve "kabul edilmez" olduğı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye